

„Bičiulis visam gyvenimui“

Eidamas į pradinę Šv. Tomo mokyklą Portkresos kelyje, Patrikas gabalą atstumo žingsniuodavo palei kanalą, pro rudąjo padažo fabriko pastatą, nuo kurio dvelkė savotiškas saldžiarūgštis kvapas. Tas ruožas palei kanalą, kuriame pukši baržos, nardo ir geria vandenį antys, buvo vienintelė Patriko atgaiva kelyje į mokyklą. Jis taip daug ko bijojo. Štai ir dabar, sėdėdamas ant lovos ir galvodamas apie tai, kas laukia mokykloje, svajėjo, kad nereikėtų viso to išgyventi. Apačioje, kaip visada, maumeno radijas, o tėtis ir vėl sudegino skrebutį.

Patrikas pagalvojo apie poną Batervortą, savo mokytoją ir futbolo trenerį, ir jo namams užduotą rašinėlių – nesąmonin-

gą istoriją apie krautuvės eilėje sutiktą žmogų, – juk taip ir nebaigė rašyti, tad šįsyk tikrai bus pasodintas po pietų užbaigti. Tai reiškia, kad mokyklos direktorė ponია Braitvel greičiausiai jį aptiks ir dar dribtelės. Ji nuolat kimba prie Patriko, kad šis netvarkingai atrodo, kad laksto koridoriumi arba būna užsisvajojęs ir vartoja tokius, pasak jos, miglotus pasakymus kaip „žiauriai geras“, „ta prasme“ arba dar blogiau – „ką aš žinau“.

Išgirdusi ką nors sakant „ką aš žinau“ ji tiesiog pasiunta, ypač jeigu dar patrauki pečiais. Blogiausia, kad pastaruoju laiku Patrikas lyg tyčia įsikando tą „ką aš žinau“. Mamą ir tėtį šie žodžiai taip pat erzina, o mokytoja Braitvel negali jų pakęsti, bet jie vis ima ir nusprūsta nuo liežuvio, lyg savo valią turėtų, na ir pečiai savaime trūkteli. Patrikas niekaip negali susilaikyti, ir dažniausiai, žinoma, tai atsitinka ponios Braitvel akivaizdoje, o tada jau ji pradeda žaibus laidyti. Kai audra baigiasi, visi atsigręžia į jį ir juokiasi. Šito Patrikas mokykloje bijo labiausiai – kai vaikai iš jo juokiasi.

Ir dar jis bijo Džimio Ringtono, arba Džimbo, kaip jį vadina draugai, nors Patrikas niekada nebuvo priskiriamas prie pastarųjų, net prieš tą nelemtą praleistą įvartį finalinėse taurės varžybose su Berbedžo mokyklos komanda. Tai nebuvo vien tiktai Patriko kaltė. Kaltas ir pelėsakalis. Mat Patrikas per dienų dienas vis ieško jo akimis. Paukštis mėgsta tupėti aukštai ant rudojo padažo fabriko kamino, ir Patrikui gražu žiūrėti, kaip nusileidęs žemyn jis sklando virš aukštos žolės futbolo aikštės pakraštyje. Įmanydamas žiūrėtų kiaurą dieną, kasdien. Kartą pastebėjęs nebegali atitraukti nuo jo akių. Bene jis kaltas, kad pelėsakalis atsklendė virš futbolo aikštės kaip tik tuo metu, kai

Berbedžo centro puolējas rizikuodamas iš toli spyrē kamuolį į vartus, nors šiaip Patrikas būtų be vargo juos apgynęs.

Kai pro šalį prašvilpęs kamuolys įlėkė į vartus, staiga pakilo riksmas, ir jis, beviltiškai nėręs jam iš paskos, plojosi veidu į purvą. Pakėlęs galvą pamatė, kad prie jo klykdami ir žviegdami jau bėga Džimis Ringtonas su kitais: „Kreivarankis! Kreivarankis!“ Mokytojas Batervortas tikino, kad tai ne pasaulio paabaiga, bet Patrikui atrodė kaip tik taip. Taigi tą rytą jam buvo dėl ko nerimauti.

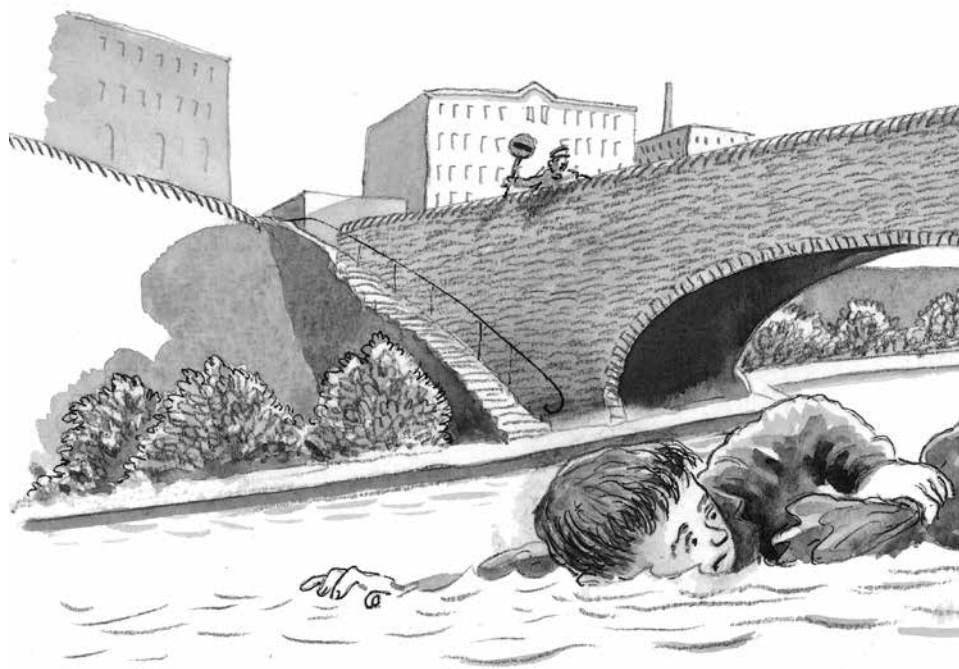
Dėl to jis pavėlavo nulipti į virtuvę pusryčių. Vos spėjo pašerti savo aukšinę žuvelę Tiškę ir susimesti į burną sausus pusryčius, o mama atsisveikindama jau pakštelėjo į viršugalvį, pakeliui vis kalbėdama, bet visai ne su juo, o su tėčiu, kad šis neužmirštų nuvežti automobilio į servisą. Paskui trinktelėjo durys. Po kelių minučių Patrikas buvo įgrūstas į automobilį ir turėjo išklaudyti tėčio nurodymus atsargiai eiti per kelią prie mokyklos, palaukti, kol prižiūrėtojas su skridiniu leis, – tą pačią litaniją tėtis kartodavo kiekvieną rytą.

Kaip paprastai, Patrikas buvo išlaipintas prie tilto ir pagaliau vienas nužingsniavo palei kanalą. Staiga visos mintys apie Džimį Ringtoną ir apie praleistą įvartį, ir apie „ką aš žinau“, ir apie mokytojos Braitvel pykčio proveržius išlakstė jam iš galvos. Jis įkvėpė saldžiarūgštį rudojo padažo fabriko kvapą. Keista, tas kvapas Patrikui patiko, nors paties padažo jis nemėgo. Prisdengęs delnu akis nuo saulės pasižiūrėjo į kamina, ar ten nėra jo pelėsakalio. Paukščio nebuvo, bet jis nenusiminė, nes pro šalį plaukė keletas ančių, o viena netoliese buvo užvertusi uodegą į viršų – tai visada pralinksmindavo. Nendrinė vištelė perbėgo takelį ir šmurkštelėjo į žoles.

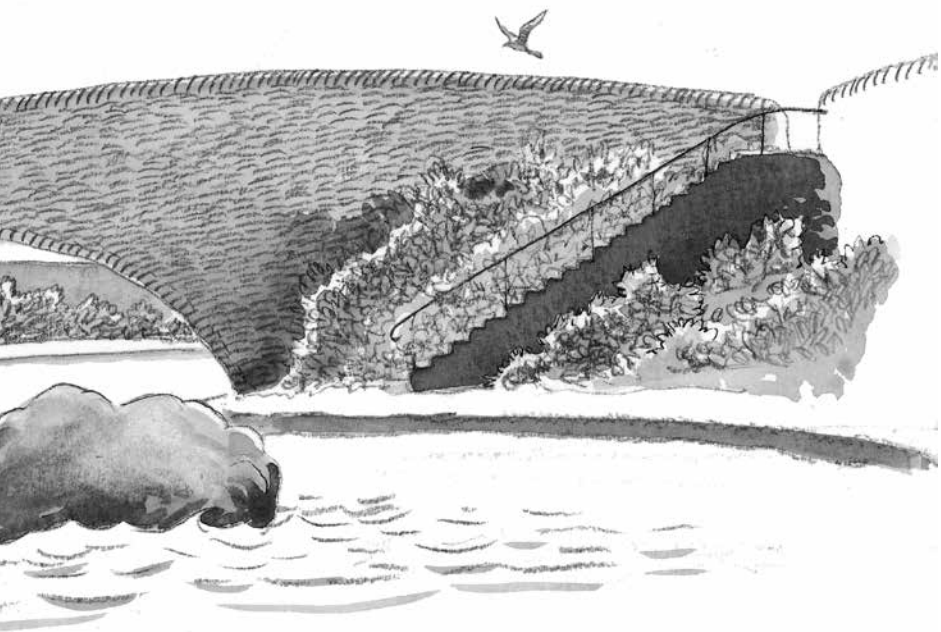
Patrikas kilstelėjo aukštyn kuprinę ir ūmai pasijuto žva-
lus ir linksmas, iki priešais ant tako pamatė stovintį ir jo lau-
kiantį gulbiną. Berniukas sunerimo, nes pažinojo tą paukštį,
labai gerai pažinojo. Kartą juodu jau buvo susitikę. Juk čia ti-
krai tas pats, kuris vos prieš porą savaitių buvo užkirtęs jam
kelią į mokyklą. Tada gulbinas šoko prie Patriko išskėtęs spar-
nus, grėsmingai nulenkęs galvą ir šnypšdamas kaip šimtas gy-
vačių. Patrikas puolė slėptis nuo jo į krūmus ir parkrito į dilgė-
les. Taigi tas gulbinas jam nepatiko, visai nepatiko. Ir vis dėlto
teks kaip nors pro jį praeiti – kito kelio į mokyklą nėra, o jis turi
tenai nusigauti. Tik kaip?

Patrikas stovėjo stebeilydamas gulbiną, tiesiog laukda-
mas, kad anksčiau ar vėliau – geriau anksčiau – šis nuspręs, jog
laikas grįžti į vandenį. Bet paukštis kaip įbestas stovėjo kur sto-
vėjęs, niauriai dėbsodamas į jį, stambiomis juodomis kojomis
tvirtai įsirėmęs į žemę. Regis, nė neketino trauktis.

Vis dar svarstydamas, ką daryti, Patrikas akies krašteliu pastebėjo kažkokį daiktą, plaukiantį kanalo viduriu. Skaisčiai žalią ir tarytum plastikinį – kaip kokį maišą. Šiaip gal nebūtų atkreipęs į jį dėmesio, – maišas ne tokia jau įdomybė, – jeigu nebūtų išgirdęs cypimo. Keisčiausia, tas cypimas, rodos, sklido iš paties maišo.

Iš pradžių jis pamanė, kad čia cypauja ančiukai ar nendrinių vištelių viščiukai – jų balsus dažnai girdėdavo kanale. Bet paskui prisiminė, kad dabar nėra jokių ančiukų nei viščių-

ku, nebēra todēl, kad jau ruduo. Žemē aplinkui nuklota gelsvais, auksiniais, raudonais lapais. Po kojomis – vieni lapai. Pavašaris ir vasara jau praējē. Ne, tikrausiai cypauja pats maišas.

Vis dar buvo ankstus rytas ir Patriko galva, matyt, veikē lētai, nes tik po keliū akimirku jis suvokē, kad maišē yra kažkas gyvas, ir ne vien iš garsū. Jis pastebējo, kad maišas plaukia ne tiesiog nešamas tēkmēs kaip kiti kanalo plūdurai – lapai, paga-liukai ar dar kas nors. Plastikinis maišas pats sukaliuojosi vandenyje, lyg būtų stumiamas iš vidaus. Jame tikrai kažkas buvo

ir tarytum stengėsi ištrūkti, spardydamas iš vidaus ir cypdamas iš siaubo. Patrikas neturėjo supratimo, kas ten galėtų būti, tik žinojo, kad kažkas gyvas ir gali paskęsti. Kanalas ne toks jau platus. Jis sugebės.

Berniukas daugiau nebesvarstė. Nusimetė nuo pečių kuprinę ir šoko į kanalą. Žinojo, kad plaukia gerai, tad nuskęsti nebijojo, tik sušlapti ir sušalti. Taip pat nenorėjo, kad kanalo vandens pakliūtų į burną, tad plaukė kietai užsičiaupęs. Keletas sparčių mostų, ir jis sugriebė maišą, o tada apsigrėžė plaukti atgal. Krantas netikėtai tarytum nutolo, bet Patrikas jį pasiekė.

Išlipti pasirodė kebliausia, nes įmirkę drabužiai buvo sunkūs ir lipo prie kūno, o maišas slydo iš rankų, vos galėjai nulaikyti. Staiga jis visas suglebo, šaltis tiesiog smelkė kaulus. Vis dėlto sukaupęs jėgas pasikėlė tiek, kad koja užsikabintų už kranto, o tada išsikeberiojo visas. Atsistojęs visas varvantis jis

atrišo maišą. Viduje buvo penki šunyčiai – ilgakojai ištįsę pada-
rėliai, kauleliai barkšo, visi tirta nuo šalčio, lipa vienas ant kito,
išsižioję rangosi lauk iš maišo ir kaip paklaikę cypia. Tokių šu-
nyčių kaip šitie Patrikas gyvenime nebuvo matęs.

Dabar reikėjo nuspręsti, kokią iš dviejų galimų išeičių
pasirinkti, nors jis žinojo, kad abidvi jos blogos. Tuoj pat eiti
namo ir palikti šunyčius savo kambaryje – raktą jis turi, galės
įeiti. Namuose nieko nėra, bet jiems bent jau bus šilta. Be to,
ir jis galės sausai persivilkti. O grįžęs iš mokyklos juos pašers.
Bėda, kad praeis amžinybė, kol suvaikščios ten ir atgal. Į mo-
kyklą ateis taip smarkiai pavėlavęs, kad mokytoja Braitvel vėl
pratrūks, lieps visą savaitę sėdėti po pamokų ir jau tikrai įduos
tėveliams dar vieną rūstų laišką.

Ji nė už ką nepatikės Patriko pasiteisinimu: „Prašau jūsų,
mokytoja, atleisti už pavėlavimą, bet aš turėjau šokti į kanalą
gelbėti šunyčių.“ Jeigu jis ateis be šunyčių ir bus persivilkęs
sausais drabužiais, ji tikrai pamanyš, kad viską prasimanė. Be
to, ji nepakenčia pasiteisinimų, ypač neįtikimų. Negyvai per-
pyks.

Jis gali eiti tiesiai į mokyklą ir pasirodyti tenai visas šla-
pias ir prasmirdęs kanalu, bet nedaug pavėlavęs ir su šunyčiais.
Tada jinai greičiausiai bent jau patikės jo pasakojimu. Bet ką
pasakys Džimis Ringtonas, kai jis įžengs į mokyklą permirkęs
ir varvantis, ir kaip visi iš jo juoksis. Jie tai jau tikrai niekada to
nebeužmirš. Be to, reikės praeiti pro gulbiną, vis dar stovintį
skersai kelio.

Apsispręsti Patrikui galiausiai padėjo ponas Butsas, pri-
žiūrėtojas, budintis su skridiniu prie kelio. Pastiręs nuo šalčio
ir niekaip nesiryždamas ko nors imtis Patrikas pamatė taku

atskubantį poną Butsą su skridiniu rankoje ir plevėsuojančiais balto apsiausto skvermais. Patrikas niekada nemėgo pono Butso. Ne veltui visi pravardžiuodavo jį Bosu. Tasai šiek tiek rietė nosį, atrodė pasipūtęs ir perdėtai reikšmingas. Patrikas kažkodėl niekada juo nepasitikėjo, ponas Butsas atrodė tarsi netikras. Ir vis dėlto berniukas apsidžiaugė jį pamatęs.

Ponas Butsas pribėgo uždusęs. Iš pradžių tik žiopčiojo.

– Tu išokai į vandenį! – sugargė. – Kurių galų?

Nieko nesakęs Patrikas parodė jam, kas maiše. Ponas Butsas pasilenkė pažiūrėti. Jam ir vėl užėmė kvapą.

– Kad mane kur devynios! Šuniukai, mažyčiai kurčiai. Kokie gražuoliukai! – Jis atsigrėžė į Patriką. – Juk per juos galėjai nuskęsti. Žiūrėk, permirkęs iki paskutinio siūlelio. Mirtinai sušalsi čia bestovėdamas. Bėk kuo greičiau į mokyklą. Aš tau sakau, jeigu ponia Braitvel išgirs apie tai... Eime su manim. Še, paneši mano skridinį, jei nori, o aš paimsiu tavo kuprinę ir šuniukus.

Jiems skubant takeliu, pro šalį praburzgė barža.

– Nusprendei panardyti, vaikine? – nusijuokė vyras prie vairo.

Tačiau Patrikas nekreipė į jį dėmesio – buvo įsmeigęs akis į gulbiną. Nors dabar, įsitvėręs skridinio, jautėsi tvirčiau. Bet paaiškėjo, kad skridinio neprireiks. Jiems priartėjus, gulbinas žingtelėjo į šoną ir įbridęs į vandenį nuplaukė sau pasilinguodamas ant baržos kilvaterio bangų. Netrukus, išsukę iš pakrantės takelio, jie užlipo laiptais ir perėję kelią atsidūrė mokyklos žaidimų aikštelėje.

Vos įžengęs pro duris Patrikas suprato pavėlavęs. Koridoriuje buvo tuščia. Visi mokiniai jau sėdėjo salėje rytiniame

susirinkime. Dabar tai jam klius. Patrikas panūdo tučtuojau apsigręžti ir bėgti namo. Bet negalėjo, nes ponas Butsas tvirtai laikė jį už rankos ir vedėsi koridoriumi salės link. Tuo metu jis išgirdo mokytojos Braitvel balsą. Ji skelbė vieną iš savo svarbiųjų pranešimų ir, sprendžiant iš tono, buvo smagiai įsibėgėjusi ir jau spėjusi ant kažko iširsti. *Ne pats geriausias metas ją nutraukti*, pamanė Patrikas. Stabtelėjęs prie durų, ponas Butsas pasitaisė kaklaraištį ir susiglostė plaukus – nedaug jų teturėjo, bet ir tuos nuolat tvarkėsi. Paskui atsikrenkštęs stumtelėjo dvi-vėres duris, ir juodu žengė į vidų.

Visi grįžtelėjo ir išsižiojo. Mokytoja Braitvel ant pakyls nutilo vidury sakinio. Kol jie ėjo prie mokytojos, salėje tvyrojo mirtina tyla. Kiekvienas Patriko žingsnis, regis, trinksėjo vis garsiau negu ankstesnis, o šunyčiai nesiliovė cypę. Mokytojai Braitvel visa tai toli gražu nepatiko.

– Pone Butsai, – tarė ji, – ką tai reiškia? Kodėl nuo Patriko varva vanduo ant mano salės grindų? Kas, po galais, atsitiko?

– Na, dviem žodžiais čia nepapasakosi, ponia Braitvel, – kaip paprastai reikšmingai pradėjo kalbą ponas Butsas. – Pačiam nemačius būtų sunku patikėti. Stoviu aš prie mokyklos perėjos, dirbu savo darbą, staiga girdžiu: kažkas pliaukštelėjo. Pasižiūriu per tiltą žemyn ir ką matau? Ogi jaunasis Patrikas plaukia kanalu kaip žuvis. Na, žinoma, pamaniau, įkrito ir skęsta. Puoliau bėgti, o ką daugiau darysi? Juk turiu jį išgelbėti, ar ne taip? Bet paskui žiūriu, kad jis visai neskęsta. Įsitvėręs štai šitą maišą iriasi kaip koks bebras į krantą. Pamaniau sau: *Na, tau jau visai protelis susisuko, kad dėl šito seno purvino maišo šokai į tą bjaurų dvokiantį kanalą*. Bet mūsų Patrikui pasisekė, kad

aš ten atsiradau ir padėjau išlipti, pats kaip kažin ką nebūtų pajėgęs.

Melagių karalius, pamanė Patrikas. Senas melagių karalius!
Bet garsiai nieko nepasakė.

Tai buvo dar ne viskas. Ponas Butsas mėgavosi šlovės akimirka.

